

เลขาธิการ WTO คนใหม่กับความหวังและข้อท้าทายที่ตลาดโลกเผชิญ

ที่ผ่านมา องค์การการค้าโลก (WTO) ประสบปัญหาหลายประการที่ยังหาข้อยุติไม่ได้ เช่น การเจรจาทางการค้าในประเด็นเรื่องการลดการอุดหนุนในภาคอุตสาหกรรมประมง การบังคับใช้กฎระเบียบของ WTO ที่แตกต่างกันต่อประเทศรายและประเทศจนและโดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรอุทธรณ์ (Appellate Body) ซึ่งเป็นองค์กรระงับข้อพิพาทของ WTO ที่ยังคงไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ หลังจากที่อดีตนายกรัฐมนตรี Donal Trump ชัดขวางการแต่งตั้งคณะกรรมการใหม่ในองค์กรดังกล่าวเพราะเห็นว่า มีการใช้อำนาจเกินขอบเขตและมีผลเป็นการบ่อนทำลายกฎหมายการค้าและผลประโยชน์ของสหรัฐอเมริกา นอกจากนี้ สหรัฐอเมริกาในสมัยของ Trump ยังใช้มาตรการตอบโต้ทางการค้ากับจีนและสหภาพยุโรป (EU) ที่ถูกโต้แย้งว่าขัดกับกฎหมายของ WTO ด้วย

อย่างไรก็ตาม ประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาคนปัจจุบัน นาย Joe Biden มีแนวโน้มที่จะกลับมาให้ความสำคัญกับ WTO อีกครั้งตามนโยบายพหุนิยม (multilateralism) เพื่อให้สหรัฐอเมริกากลับมาเป็นผู้เล่นหลักในเวทีความร่วมมือระหว่างประเทศอีกครั้ง ในกรณีนี้ สหรัฐฯ ให้การสนับสนุน Dr. Okonjo-Iweala นักเศรษฐศาสตร์ชาวไนจีเรียที่มีประสบการณ์ทำงานในฐานะผู้บริหารระดับสูงของธนาคารโลก (World Bank) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและกระทรวงการต่างประเทศของไนจีเรีย คณะกรรมการบริหารของ Twitter, Standard Chartered และล่าสุดใน GAVI ซึ่งเป็นองค์กรระหว่างประเทศที่แจกจ่ายวัคซีนไปยังประเทศจน

Dr. Okonjo-Iweala ซึ่งได้รับการแต่งตั้งเป็นเลขาธิการคนใหม่ของ WTO อย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2564 ประกาศให้ความสำคัญลำดับแรกกับการแจกจ่ายวัคซีน ยารักษาโรค และผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ การเจรจาความตกลงว่าด้วยการประมงและการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งการหาทางออกให้กับทางตันในกระบวนการระงับข้อพิพาทขององค์กรอุทธรณ์ นอกเหนือจากการปรับปรุงกฎระเบียบทางการค้าให้มีความทันสมัยและสนับสนุนให้สมาชิกสร้างความโปร่งใสและแจ้งให้ประเทศสมาชิกอื่นทราบถึงการเปลี่ยนแปลงนโยบายของตน

ในอีกด้านหนึ่ง สมาชิกพรรค Democrats บางรายแสดงข้อกังวลว่า ที่ผ่านมา องค์กรอุทธรณ์ได้ตัดสินข้อพิพาทอย่างไม่เป็นธรรมต่อสหรัฐอเมริกาหรือไม่ นอกจากนี้ WTO ยังมีอำนาจที่จำกัดในการกดดันให้จีนปฏิรูปนโยบายเศรษฐกิจโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การแทรกแซงเศรษฐกิจและการอุดหนุนผู้ประกอบการ

ทั้งนี้ ไม่ว่าเลขาธิการคนใหม่จะสามารถแก้ไขปัญหาในกลไกการระงับข้อพิพาทได้หรือไม่ก็ตาม แต่ EU ได้บังคับใช้กฎหมายฉบับใหม่ที่ให้อำนาจ EU ในการใช้มาตรการตอบโต้ทางการค้าโดยไม่ต้องรอให้กระบวนการระงับข้อพิพาทใน WTO สิ้นสุดลง จึงอาจเป็นสัญญาณหนึ่งซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมั่นที่น้อยลงของ EU ต่อ WTO (อ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับกฎหมายใหม่ของ EU ได้ที่ <https://bit.ly/3u72TCC>)

อ้างอิง

WTO. History is made: Ngozi Okonjo-Iweala chosen as Director-General. https://www.wto.org/english/news_e/news21_e/dsgno_15feb21_e.htm .

Accessed 16 February 2021.

Ana Swanson. *W.T.O. Set to Gain New Chief, but Deep Issues Remain*. The New York Times: 14 February 2021.

<https://www.nytimes.com/2021/02/14/business/economy/wto-world-trade-director-general.html> . Accessed 16 February 2021.